Maandag, 3 Mei 1943

DAGBLAD

AMIGOE DI CURAÇAO

60ste Jaargang, No. 8891

Dit blad verschijnt dagelijks (behalve s Zondags)
Abonnementsprijs voor het Staatsdeel
f 1.50 per maand [Aruba f 2.—] bij vooruitbetaling.
Afzonderlijke nummers f 0.10.

Adm.: Tel., 1550. Redactie Tel. 1858.
Hoofdredacteur: Dr. JOH. HARTOG
Spreekuur van de Redactie 16—18 uur.
Uitgeefster: Paulus-drukkerij.
Bureaux: Conscientiesteeg 27—29.
Adres: Postbus 80, Willemstad.

Kantoor Verenigde Staten: M. D. BROMBERG & Asso. Inc.
19 to 25 West 44th Street, New York N. Y.
Kantoor voor Redactie en Administratie Gebiedsdeel Aruba:
J. E. CROES, Postbus 14, Nassaustraat, Oranjestad, Telef. 38

Jeszcze Polska Nie Zginela.

Giraud voorspelt opruiming Afrika Corps nog deze maand.

Opschorting van 15 dagen in staking van 500.000 U. S. A. — mijnwerkers

President Roosevelt laat de mijnen in beslag nemen.

VIERING VAN POOLSE FEESTDAG IN ENGELAND.

Sir John Anderson las gisteren bij een publieke bijeenkomst in het Londense coliseum de volgende boodschap van Churchill voor ter gelegenheid van de Poolse Nationale Feestdag: „Ter gelegenheid van de Poolse Nationale Dag zend ik U de groeten van de Britse Regering en het Britse volk. Wij vieren deze jaardag heden met een vertrouwen dat Polens bevrijding nader is gebracht door de gemeenschappelijke inspanningen van de Verenigde Landen in het afgelopen jaar. De Polen in eigen land en in het buitenland zijn een in hun vastberadenheid om de strijd tegen de Duitse verdrukkers van hun land voort te zetten. De kostbare bijdrage, die zij hebben gedaan aan de gemeenschappelijke zaak van de Verenigde Landen is niet verkregen zonder grote offers, doch deze offers zullen worden bekrond door het herstel — waarnaar wij allen vooruitzien — van een groot en onafhankelijk Polen. „Sir Anderson beschreef zelf Sikorski als een „dapper soldaat" een wijs leider en vertrouwd vriend, naar wiens Regering de Polen zien om leiding." (Londen, (AP) 2.5).

ROOSEVELT LAAT MIJNEN IN BESLAG NEMEN.

Roosevelt gaf opdracht aan Secretaris Harold Ickes om ogenblikkelijk alle kolenmijnen in beslag te nemen, waarin wordt gestaakt of het werk wordt neergelegd en ook die waarin met staking wordt gedreigd.

Tegelijk gaf Roosevelt opdracht aan den Secretaris van Oorlog Henry L. Stimson om de maatregelen te treffen, welke hij nodig of wenselijk acht om „bescherming te bieden aan alle betrokken personen en mijnen."

De President tekende de machtigingen kort nadat het Witte Huis had bekendgemaakt, dat hij het stakingsdispuut zou bespreken in een radiorede Zondag om 22 uur (Washington, (AP) 1.5).

U.S.A.-SENATORS OVERWEGEN EEN WETGEVING TEGEN STAKINGEN.

Ben Bassett seint uit Washington:

Aan de vooravond van de opening der kolenvelden van het land onder regeringstoezicht waren de Noordamerikaanse Senators bezorgd door de werkeloosheid van bijna een half millioen mijnwerkers en overwogen zij een wetgeving, welke het tot een misdaad zou maken om te staken of de werking van belangrijke industrieën in oorlogstijd te verstoren.

Maandag [heden] zal de Noordamerikaanse vlag wapperen boven 3850 mijnen als teken van een belangrijke proef in de pogingen der Regering om bijna 500.000 mijnwerkers weer aan het werk te krijgen.

Het zal tevens een proef zijn voor Roosevelts aanhouden, dat de mijnwerkers alle loongeschillen moeten onderwerpen aan de beslissing van de War Labor Board, welke door John L. Lewis getrotseerd wordt.

Aan de vooravond van de belangrijke dag was de houding der mijnwerkers er een van afwachten, terwijl Lewis naar Washington ontboden was om er met den President te confereren (Washington, (AP) 2.5).

LEWIS SPREEKT MET ROOSEVELT.

John L. Lewis, Voorzitter van de Bond van Mijnwerkers, confereerde langer dan twee uur met President Roosevelt.

Er werd geen commentaar geleverd, doch de waarnemers in de hoofdstad waren van mening, dat Lewis geen oplossing in het probleem zocht (Washington, (AP) 2.5).

[illegible]LE VERKLARINGEN VAN GIRAUD.

Edward Kennedy seint uit Algiers:

Bij het aanbieden van diploma's aan arbeiders, wier inspanning voor de oorlog buitengewoon is geweest sedert de bezetting van Noord-Afrika in November zeide Generaal Henri Giraud tot hen: „Deze maand Mei zal de volledige nederlaag van de as in Tunis zien." Voorts zeide de Generaal: „Deze dertigjarige oorlog, die in 1914 begon, zal in 1944 eindigen."

„Waar is deze strijd voor?" aldus vroeg de Generaal.

„Als ik Noordamerikaan was, zou ik zeggen: voor de vrijheid van de wereld. Als bescheiden Fransman zeg ik gewoon: voor de bevrijding van Frankrijk en de Fransen, die in Duitsland slavenwerk moeten doen."

Giraud zeide, dat een Duitse overwinning de blijvende slavernij voor alle Fransen zou betekenen. Onder deze omstandigheden, verklaarde de Generaal, is de enige mogelijkheid voor elken Fransman om leven, gezin en fortuin en al het andere wat hij bezit te oefferen voor het verslaan van de offeren voor het verslaan van de Duitsers.

Als uiteenzetting van zijn ideeën voor Frankrijk na de oorlog zeide Giraud te zijn voor een systeem, dat noch communistisch noch fascistisch is, doch een „régime van deelneming" waarbij elkeen zich zoveel mogelijk aan het werk zal wijden. Door een toeneming en de verbetering van de algehele productie van het land zal iedereen meer krijgen en zal de levensstandaard opgeheven worden.

Giraud zeide ten gunste te zijn van minimum-lonen, die voldoende zouden zijn om van te leven met extra-beloningen voor hen, die goed werk verrichten. Voorts was hij ervoor, dat elke werkman een automobiel, een radio en andere gemakken zou hebben, die hij verlangde, „doch slechts door ervoor te werken".

„Zulk een inspanning en een verbetering van het werk langs Franse lijnen en het gebruik van het Franse genie en talent zijn absoluut noodzakelijk om het land te herbouwen en het in staat te stellen zijn plaats in te nemen in de wereld, die na de overwinning zal ontstaan. Er zal in het nieuwe régime geen plaats zijn voor nietsdoeners en beroeps-woelgeesten" (Algiers, (AP) 2.5).

MOBILISATIE-PLAN VAN NAZIES MISLUKT.

Edwin Shanke seint uit Stockholm:

De erkenning van een Duits nieuwsblad, dat de algehele mobilisatie er niet in geslaagd is Hitler al de geoefende mankracht te geven, die hij nodig heeft, viel samen met berichten, dat de nazies gevangen Russische soldaten bij het Russische leger trachten in te lijven en recruten in de bezette Baltische staten pogen te verkrijgen.

Men zegt, dat het Duitse Hoofdcommando ingespannen pogingen doet om een leger van 300.000 tot 500.000 Russen te vormen onder leiding van den gevangen Russischen Luitenant Generaal Andreia Vlasov.

Onder de leden van deze strijdmacht zouden behoren burgers uit het bezette Russische gebied en Russische oorlogsgevangenen.

Alfred Rosenberg, de nazie-bestuurder van de bezette Oostelijke gebieden, zou deze pogingen bestrijden, doch het feit, dat het Duitse Hoofdcommando zijn plannen kracht bijzet, toont in welke mate Hitler soldaten en arbeidskrachten nodig heeft.

Een exemplaar van het Duitse nieuwsblad „Frankfurter Zeitung", dat in Stockholm ontvangen werd, merkte op, dat het sluiten van winkels, zakenhuizen, kleine werkplaatsen en restaurants in het Reich „niet genoeg arbeiders voor de wapen-industrie vrij maakte als eerst mogelijk werd geacht." Het blad zeide, dat de verplichte arbeids-registratie van alle vrije personen, vooral vrouwen, „een zeer belangrijke reserve" had gevormd, welke reeds aan het werk is, doch dat er enige tijd mee gemoeid gaat om deze tot het hoogtepunt van doeltreffendheid op te voeren.

Verder zeide het blad, dat de gemobiliseerde arbeidskrachten „ogenblikkelijk en zo snel mogelijk" aan het werk moeten worden gezet. De verwarring, die veroorzaakt is door het invoegen op grote schaal van onervaren arbeidskrachten in de oorlogsnijverheid werd te kennen gegeven door berichten uit Hamburg, dat 20.000 personen daar tijdelijk werkeloos zijn aangezien de Duitse industrie hen niet kan opnemen.

Generaal Vlasov, wien de nazies willen stellen aan het hoofd van een Russische strijdmacht, werd door de Duitsers gevangen in de slag om Kiev. Betrouwbare kringen zeiden, dat hij een zekere „welwillendheid heeft getoond om zaken te doen" met de nazies en materiaal alsook morele steun in bezet Rusland poogt te verkrijgen.

Naar men zegt had Vlasov twee besprekingen met Hitler, die hem ervan overtuigde, dat het Duitse doel enkel is om „Rusland van Stalin te bevrijden."

Sindsdien zou men Vlasov hebben toegestaan een klein leger te organiseren, dat wordt geoefend in het gebruik van Duitse wapens. Vlasov is ook hoofd van een politieke organisatie, welke nieuwsbladen uitgeeft voor de burgerbevolking en het Duitse leger in bezet Rusland. Berichten uit Litthauen zeiden, dat Generaal Just, vroeger Duits militair attaché in Kaunas, een oproep heeft gedaan om vrijwilligers voor de strijd tegen de Russen. Deze oproep zou in Februari gedaan zijn, doch omstreeks midden-Maart zouden slechts enkele Littauers daaraan gehoor hebben gegeven.

Heinrich Himmler, Hoofd van de Duitse Gestapo, zou naar Littauen zijn gegaan en strenge maatregelen hebben ingevoerd als wraak voor het niet gehoor geven. Als een van deze maatregelen om de mannen te dwingen dienst te nemen liet hij op 16 Maart de Universiteit sluiten, na reeds het Conservatorium te hebben vernield en de Bibliotheek te hebben verwijderd.

Massa-arrestaties zouden gevolgd zijn vooral onder de vooraanstaanden, waarvan de meesten werden gezonden naar Oranienburg, een concentratiekamp nabij Berlijn. De meeste jongelingen zouden echter naar de bossen zijn gevlucht en slechts 150 Littause „vrijwilligers", zouden aan een parade voor Himmler hebben deelgenomen. Onder dezen bevonden zich 70 gevangenen, die werden vrijgelaten op voorwaarde dat zij zich bij de afdeling zouden voegen.

Gelijke pogingen van de nazies om troepen in het naburige Estland te verkrijgen hadden slechts „enig succes." (Stockholm, (AP) 2.5).

DUITS BATALJON IN CAUCASUS OPGERUIMD.

Het Sovjet-communiqué deelde mede, dat een Russische afdeling, welke deel neemt aan de pogingen om de Duitse strijdkrachten uit de streek van Novorossisk de Zwarte Zee in te drijven meer dan een bataljon van het Duitse voetvolk opruimde. Geen belangrijke veranderingen zouden over het algemeen aan de rest van het front hebben plaatsgevonden. De verovering van een heuvel „van groot belang" in het gebied ten Zuiden van Orel werd echter gemeld. (Londen, (AP) 2.5).

DE QUAESTIE MARTINIQUE.

Aneta seint uit Washington:

Hier wordt gezegd, dat de Noordamerikaanse regering niet de onmiddelijke bedoeling heeft gewapenderhand tegen Admiraal Robert op te treden. De regering verloor reeds lang geleden haar geduld ten opzichte van Robert, doch zag er van af de Franse eilanden te bezetten, omdat zij ervan terugschrikt Noordamerikaans en Frans bloed te vergieten alleen om Admiraal Robert kwijt te raken, terwijl zij dezen evenmin de gelegenheid wil geven tankers en koopvaardijschepen, die — afgezien nog van de in Martinique aanwezige oorlogsbodems — kostbare bijdragen van Martinique aan de Geallieerde oorlogvoering zouden kunnen zijn, tot zinken te doen brengen. Daarom krijgt men hier de indruk, dat de regering de voorkeur eraan zou geven wanneer de situatie „van binnen-uit" zou worden opgehelderd.

Intussen geloven vele Noordamerikaanse kranten, dat een crisis ten opzichte van Martinique zeer nabij is.

De „New York Times" schrijft o.a. „Robert zit op een zowel in politieke als aardrijkskundige zin geïsoleerd eiland, waarin wij en alle goede Fransen groot belang hebben. Men kan moeilijk geloven, dat deze toestand lang kan duren. Het zou geen enorme onderneming zijn Admiraal Robert uit zijn positie te verwijderen met de sterke hand, doch Washington geeft er uiteraard de voorkeur aan dit doel met minder harde maatregelen te bereiken, maar één ding is zeker: deze comedie heeft nu lang genoeg geduurd."

De „New York Herald Tribune": „Men kan nauwelijks aannemen, dat deze geschiedenis zal eindigen met een diplomatieke nota en de terugroeping van den Consul-Generaal."

De „New York World Telegram". „Geallieerde militaire actie zal nodig zijn om te verhinderen, dat de as verder nog Martinique zal gebruiken."

De „Cincinnati Inquirer": „Wanneer de Vichy-leden op Martinique, wat het beste voor Frankrijk en henzelven is, dan zullen wij hen dat moeten leren."

Het nieuws van vandaag.

„Jeszcze Polska Nie Zginela", d.w.z. „nog is Polen niet dood" het refrein van het Poolse volkslied is symbolisch voor vandaag, nu Polens nationale feestdag over de gehele wereld gevierd wordt temidden van een ernstige crisis rond dit sympathieke en oude tot de grootste natiën behorende land.

Polens feestdag werd op Curaçao herdacht met een Plechtige Heilige Mis in de Pro-Cathedraal. Heden wijdt „Dagblad Amigoe di Curaçao" een hoofdartikel van de hand van Dr. Jan C. de Groot aan dit feest, terwijl in de „Afgelopen Week" op blz. 4 nog eens de Pools-Russische quaestie wordt besproken. In Engeland prees Winston Churchill de Poolse strijd in een speciale boodschap en ook Sir John Anderson sprak met lof over de Polen (blz. 1).

De strijd in Tunis werd Zondag gekenmerkt door een zekere verslapping. Slechts patrouille-activiteiten vonden plaats, hier en daar onderbroken door plaatselijke aanvallen en tegenaanvallen (lbz. 3).

De Noordamerikanen zijn thans in het bezit van de Djebel Tahent en beschieten van hieruit met hun grof geschut het plaatsje Mateur (blz. 3).

De Geallieerde luchtaanvallen op vijandelijke stellingen en voertuigen werden nog wel voortgezet, doch eveneens op minder grote schaal.

Een nieuwe opleving wordt echter spoedig verwacht en Generaal Henri Honoré Giraud verklaarde in een redevoering te Algiers, dat de as in Tunis nog deze maand verslagen zal worden. Het einde van de „dertigjarige oorlog" plaatste de Franse Generaal in 1944, terwijl hij enkele meningen te kennen gaf over het Frankrijk van na de oorlog (blz. 1).

Hoe de strijd in de Russische Kuban verloopt is moeilijk uit te maken, aangezien het communiqué van de Sovjets weinig licht werpt op de situatie. Berlijn spreekt maar van Russische aanvallen, die afgeslagen worden, terwijl weer andere berichten doen voorkomen, dat de nazies tegenaanvallen doen (blz. 1).

Tot grote bombardementen op Duitsland is het tijdens het weekeinde niet gekomen. Saint Nazaire werd in de namiddag van Zaterdag aangevallen door de Noordamerikanen. In de nacht van Zaterdag op Zondag werden door de Raf mijnen gelegd in de vijandelijke wateren. Gisteren bij dag werd IJmuiden gebombardeerd en ook Thionville in Frans Lotharingen. De Russen hebben weer eens aanvallen gedaan op Oost-Pruisen.

In de staking van 500.000 Noordamerikaanse mijnwerkers is een opschorting van 15 dagen, in welke periode een oplossing in het dispuut zal worden gezocht. President Roosevelt liet de mijnen intussen in beslag nemen en deed een beroep aan de stakers om het werk te hervatten (blz. 1).

POLENS STRIJD HET SYMBOOL VAN ALLE GEALLIËERDE LANDEN.

Geen oorlog of knechting kon Polen ooit vernietigen.

Buitenlandse onkunde en boosaardigheid omtrent Polen.

door

Dr. JAN C. DE GROOT.

Weer zullen de Polen, waar zij zich ter wereld ook bevinden — en waar lijden en strijden zij niet? — op de 3e Mei het feit herdenken, dat in het jaar 1791 aan het volk een constitutie gegeven werd.

Nu dit volk nog meer dan vroeger over het gehele aardoppervlak uiteengerukt is, getuigt het door de viering van deze dag overal, niet alleen van zijn bestaan, maar toont tevens aan de wereld, dat het in zijn met bloed en tranen geschreven traditie iets heeft, wat hen allen, zonder uitzondering sedert 1791 iedere 3e Mei in de morgen om het altaar en gedurende de gehele dag om het vaderland plechtig verenigt.

De kerkelijke viering beweegt zich om de Matka Boska Czestohowska: de Heilige Maagd Maria, Moedergods, vereerd in het historische Czestohowa. Ofschoon Polen een Republiek is, draagt Maria, die met Polens bestaan, opkomst, bloei en eindeloos lijden onafscheidelijk verbonden is, de officiële, bij de wet toegekende titel van Koningin van de Kroon van Polen. Men vindt haar beeltenis als zodanig op Poolse postzegels.

Staatkundig en historisch roept de viering van deze dag de tijd der beruchte Poolse delingen voor de geest. Heeft de Poolse romantiek en het mysticisme in de 19e eeuw onder leiding van den Poolsen wijsgeer Towianski Polens beeld weergevonden in den lijdenden Christus, het heden, waarin het eindeloos wee ook van ons land meeschreit, is een gids naar de mystieke tuin van deze visionnaire geschiedbeschouwing en het begrip van een onbegrepen en miskend volk.

Zeker is het, dat het staatkundig verzwakte Polen in 1772 voortgedreven werd naar een der smartelijkste staties in zijn geschiedenis. De bovenmenselijke, heldhaftige guerrilla-oorlog onder leiding van Kasimir Pulawski (Polaski), wiens naam later onafscheidelijk met de Noordamerikaanse vrijheids-oorlog verbonden is, kon niet beletten, dat Oostenrijk onder Maria Theresia, Pruisen onder Frederik II en Rusland onder de beruchte Catharina grote gebieden van Polen afscheurden. De schok van deze eerste verdeling had een heilzame uitwerking in de Poolse geest.

De Polen realiseerden zich diep, wat hun verder te wachten stond en zij begrepen, dat verdere verdediging slechts kon voortkomen uit een innerlijk gezond en verenigd volk.

Terwijl nu de gehele wereld om sociale reconstructie schreeuwde, aanvaardde het Poolse volk de bloedige oplossing der Franse Revolutie niet. Wel barstte in het Poolse Parlement in vlammende debatten en stormachtige wanorde de opgekropte verbittering los, maar de liefde voor het vaderland overwon alle moeilijkheden.

Het beroep op de edelen, die met hun Liberum Veto elke stemming konden tegenhouden, was niet tevergeefs en edelmoedig deden zij van dit en andere leenheerlijke rechten afstand, zodat ook het volk, daartoe rijp, in de organisatie en wetgeving van het land ingeschakeld kon worden. Op grond van de nieuwe constitutie, die toen met aller medewerking opgesteld werd, volgde het snelle herstel van Polen uit zijn diepe verval. Maar de naburen, die vele keren in de geschiedenis ondervonden hadden, dat een inwendig verdeeld Polen al hoogst gevaarlijk was en dat zij voor een verenigd, georganiseerd land dubbel op hun hoede moesten zijn, gaven daarom aan de nieuwe constitutie de kans niet en organiseerden in 1793 reeds de tweede roof. En de legendarische heldenmoed van Kosziusko, die ook beroemd geworden is in de Noordamerikaanse Vrijheidsoorlog, kon de derde verdeling slechts verschuiven tot 1795. Alleen Turkije heeft nooit de Poolse verdelingen diplomatiek erkend.

Gemiddelde Nederlander weet niets van Polen.

Polen gaat gebukt onder de verpletterend-zware last van zorgen en vooroordelen, die deels uit onkunde, deels uit vuige boosaardigheid en egoïsme voortkomen. Duiken ze nu ook niet op voor Nederland en bemerken we nu niet hoe moeilijk ze, eenmaal de wereld ingestuurd, te achterhalen zijn? Culmineert soms niet de kennis van den gemiddelden Nederlander niet alleen in de zegswijze: van de Poolse landdag? Zelfs de Poolse krijgsgevangenen moesten na een soort cultuur-enquête bewijzen, hoe groot het analphabetisme onder de Polen is.

Maar het resultaat viel bij nader inzien precies verkeerd uit. Aan de hand van statistieken uit 1938 bleek het overduidelijk, dat analfabetisme juist onder die Polen voortkomt, die meer dan een eeuw onder vreemde heerschappij hadden geleefd, en er de voorkeur aan hadden gegeven geen Duitse of Russische scholen te bezoeken. Bovendien hebben de verdrukkers met opzet aan de ontwikkeling der Poolse jeugd geen aandacht besteed. Voor hen die het leven van Mevrouw Curie, een Poolse, gelezen hebben is de schoolscène waarin het bezoek van den Russischen schoolinspecteur beschreven wordt, toch wel onvergetelijk. Maar uit de statistieken blijkt, wat Polen van 1918 in het onderwijs tot stand bracht en dat het analphabetisme voor de bevolking die sinds 1918 in het herboren Polen leeft, glansrijk de vergelijking met de meeste moderne Europese landen kan doorstaan.

Wat zou de Nederlandse publieke mening doen, als een of ander buiten-Europeaan na de oorlog de toestanden in Nederland zou beschrijven of hekelen op het gebied van slechte gezondheidstoestand, bepaalde karakter-eigenschappen, economische moeilijkheden?

Wij zouden hem zo niet voor gek, dan toch zeker voor grof onrechtvaardig verklaren, waar hij zo maar de gevolgen van deze oorlog over het hoofd ziet, om nu nog maar niet te spreken van de gevolgen van territoriale vredesbeschikkingen!

Maar Polen is van 1795 af verdeeld geweest onder landen, die het gemunt hadden op zijn nationale dood; Polen heeft in die tijd opstanden gekend, die aan duizenden het leven hebben gekost; Polen heeft Wereldoorlog I meegemaakt, waarin Polen tegenover Polen werden geplaatst in Polen zelf. En toch stierf het niet, maar herrees in 1918. Zou men nu werkelijk denken, dat dit land na zoveel ellende in enkele jaren geheel kon inhalen, wat in meer dan 120 jaren systematisch is

vernietigd? Of dat ineens het volk als volk samengroeide?

Daar waren er die Duitse, Russische en Oostenrijkse invloeden hadden ondergaan, om nog maar niet te spreken van hen, die uit alle mogelijke landen van lange ballingschap hun familie weer naar Polen terugbrachten. Ook voor deze problemen komen wij te staan, of de Nederlandse regering moet de vluchtelingen voor het Moederland afgeschreven hebben.

De kookcursussen voor stamppot, die in Engeland door Engelse vrouwen, gehuwd met Nederlandse mannen met goed succes, naar Vrij Nederland berichtte, worden gevolgd met het oog op de terugkeer harer mannen, schijnt gelukkig op het tegendeel te wijzen.

Wanneer wij nu de resultaten, sedert 1918 in Polen behaald, uit eigen aanschouwing of uit goede litteratuur leren kennen, dan is het voor de toekomst van Europa te hopen, dat andere landen na deze oorlog even spoedig hetzelfde mogen bereiken, waarbij nog dit verschil komt, dat zij alleen vernietiging moeten herstellen, terwijl Polen in zijn door vreemden onderdrukte land bovendien nog achterstand moest inlopen van meer dan een eeuw.

Polens gezondheid is het gevaar voor de industriebaronnen.

Beziet dan eens de statistieken van 1939, gepubliceerd in het boek: „Poland", dat bij gelegenheid van de wereldtentoonstelling in 1939 te New York uitgegeven werd. Wegen, verlichting, havens, schepen, ziekenhuizen, fabrieken getuigen van de scheppingskracht en de arbeidszin van een volk, dat lage levensbehoeften heeft. Daarin en in de nataliteit van een moreel gezond volk alsmede in de rijkdom van de bodem schuilt het gevaar van de zijde van het Poolse volk voor de industrie-baronnen, tot welke natie ze ook behoren.

In 1934 gaf eens een hoge partijfunctionnaris een raadsel op: wie de grootste vijand van het Duitse volk was. Toen hem geantwoord werd: Frankrijk, corrigeerde hij dit laconiek en eerlijk met: „Mis, de buik van de Poolse vrouw."

Wie de statistieken bestudeert, kan weten, dat over enkele jaren de echte Poolse bevolking, zonder minoriteit even sterk zou geweest zijn als van Groot Brittannië en dat Polen zich als een sterke gedachte industrie-staat zou ontwikkeld hebben. Betrokken wij in Nederland al niet Pools afweergeschut, dat toen het modernste was? Heeft de Duitse zware industrie al niet lang pogingen aangewend om zich met de Poolse te verenigen! Men bedenke eens het lot van Engeland en de gehele wereld als Polen over zijn historische afkeer en zijn eer — ja zijn eer — had kunnen heenstappen om met Duitsland c.s. in zee te stekenl

Maar er waren toch ook Engelse garanties, die Polen en de kleinere staten in hun houding stijfden. Ze kunnen en mogen niet ondergeschikt gemaakt worden aan de economie der grote overwinnaars.

Ontspoorde geschiedbeschouwing negeert heel Oost-Europa.

Het beeld dat geleerden of quasigeleerden ons van Polen tekenden, is niet veel aantrekkelijker. De geschiedkundigen hebben nu eenmaal de gewoonte hun vernuft en hun voorkeur op West-Europa uit te putten. Specialisten voor Oosteuropese en Byzantijnse geschiedenis houdt men nu eenmaal voor een overbodige luxe. Zo schakelt men gewoonlijk de Slavische volken en met name Polen uit, waardoor het ontworpen beeld van het gecompliceerde wereldgebeuren simplistischer schijnt, maar in wezen verminkt is. Of wanneer zij al een gaaf beeld ontwerpen, dan blijkt het bij verdere beschouwing voorzien te zijn van handig gecamoufleerde kunstarmen of benen, die uit encyclopaedische wijsheid, vaak uit de tweede of zoveelste hand samengeflanst of uit troebele bevooroordeelde bronnen (Duitse handboeken) opgebaggerd zijn. En zelfs dat wordt moeilijker daar de Enclopedia Britannica Polen en zijn kaart in de nieuwste uitgave schrapte, waartegen de Polen in Noord-Amerika in een betoging en in hun pers in 1942 krachtig hebben geprotesteerd.

Lang voor Engeland had Polen zijn Habeas-Corpus-Act.

Achterlijk? Geeft men zich er wel voldoende rekenschap van, dat in 1430, dus twee en een halve eeuw vóór Engeland, Polen zijn Habeas-Corpus act kreeg, waarin ieders rechtspersoonlijkheid en aanspraak op berechtiging werd gewaarborgd? En dat op deze wet in Polen steeds is voortgebouwd met als eindstreep de constitutie van 1791? Drie eeuwen voordat Thiers in het Franse parlement den koning kon toebijten: Le roi règne, mais ne gouverne pas, zeide Hetman Zamoyski tot den koning in prachtig Latijn precies hetzelfde: Regna, sed non impera.

Wat nu zo wat iedere Mulo-leerling bij ons weet, nl. dat Copernicus de geniale astronoom, een Pool was en naast het Latijn ook Pools als schrijftaal benutte, blijkt nòg de ex-Duitser en quasi historicus Emil Ludwig (Cohn) niet te weten in zijn recent wanproduct van historisch geknutsel: Les Allemands, waarin hij nota bene op Freudiaanse d.i. op psycho-analytische wijze geschiedenis pleegt om den Duitsers en hun methoden te lijf te gaan!

* * *

Polens strijd is het symbool van alle Geallieerde Landen; het heeft reeds een twede front, dat het met alle landen buiten de Grote Vier gemeen heeft. De woorden van Minister Eelco Nicolaas van Kleffens, die eindelijk het te lang geheerste stilzwijgen verbrak, moeten goed verstaan worden in het Nederlandse kamp en gelden ook voor Polen.

Reeds lang spreekt de Poolse pers onomwonden taal, naar aanleiding van het Engels-Russisch Verdrag. Er is een neiging om plotseling quaesties te begraven en vooroordelen te zoeken tegen Polen.

Poolse witboeken, de Engelse en Noordamerikaanse pers, ooggetuigen-verhalen zijn eensluidend over het gedrag der Russische legers, toen zij met de Duitsers Polen besprongen. En nu duiken er in de laatste tijd plotseling communiqué's op, waaruit blijken moet, dat het met de Russische houding jegens het geloof niet zo'n vaart zou lopen. Wat een verandering sedert 1939! Het wil mij voorkomen, dat een katholiek, die met gezag bekleed, die daarover een duit in het zakje doet, een grote verantwoordelijkheid op zich neemt. Maar waar dat alles heen moet, blijkt eerst duidelijk uit een pas verschenen werk: „Russia and her Neighbours" door niemand minder dan Professor Keeton, deken der Rechtshogeschool te Londen, en Dr. Rudolf Schlesinger (dat is een Duitse naam) geschreven.

Dat boek is een klap in het gezicht van de Poolse vliegers, die de slag om Engeland leverden in 1940, van de Poolse soldaten, die taai Tobruk maandenlang vasthielden, van de duizenden, die nog strijden en de millioenen, die lijden. Terecht maakt de Poolse pers zich bezorgd over de vraag, wat dàt boek in het bepaalde propagandaschema heeft te betekenen. Dan zou blijken, dat alle beroep op offers, lijden, beschavingswerk, godsdienst moet wijken voor het enig waardevolle: Economie en Kapitaal.

De regeling van het bovengeciteerde boek, geschreven door Keeton, die bovendien aan een instituut voor studie van de nieuwe Geallieerde orde na de oorlog verbonden is, komt in grote trekken hierop neer, dat Polen het gelag zou betalen aan Rusland.

Maar de Polen houden zich in vrijmoedige taal aan de plechtige verklaringen door Winston Spencer Churchill, Anthony Eden en President Franklin D. Roosevelt namens hun landen gegeven, dat geweldadig veranderde grenzen niet zullen erkend worden.

Nog is Polen niet dood, maar strijdt overal. Wat God de Heer der Wereld met het lijden van dit volk wil, is alleen Hem bekend. Moge de Groten der aarde in het aanschijn van den God der Rechtvaardigheid daaraan denken en daarnaar handelen.

Newton 28 April 1943.

Curaçao.

LIJST DER NEDERLANDSE KRIJGSGEVANGENEN.

Een uitgebreide lijst van Nederlanders en Nederlandse onderdanen, die zich als krijgsgevangenen bevinden in door Japan bezette gebieden, ligt thans ter inzage voor belangstellenden op het kantoor van het Rode Kruis (Pietermaai) van 9 tot 12 en van 14 tot 16 uur.

STATEN GAAN EUROPEES NEDERLAND GROETEN.

Overmorgen zal des avonds om 20 uur een plechtige vergadering van de Staten van Curaçao gehouden worden, waarin een groetenis zal worden opgesteld, welke door Radio-Oranje naar het Europese Staatsdeel van ons Koninkrijk zal worden uitgezonden.

DE VLOTTE AMBTENARIJ.

Vanmorgen hebben wij de klapper op het Publicatieblad 1939 al ontvangen. Beter kon het al niet.

HEILIGE MIS VOOR POLEN.

Gisteren werd in de Pro-Cathedrale Kerk van de Heilige Anna een Heilige Mis opgedragen voor het Herstel van Polen. Pater Athanasius Volk O.P. vierde de Heilige Eucharistie en het koor onder leiding van den bekenden Frater Maria Fidelius zong een Mis van den Poolsen componist Kromolicki. Organist Jacobus Palm begeleidde op volmaakte wijze. Op het Priesterkoor had Zijne Hoogwaardige Excellentie Mons. Petrus I. Verriet O.P., Apostolisch Vicarius van Curaçao, plaats genomen.

Een schaar van Polen en vrienden van Polen, voorgegaan door den Poolsen consul, den Heer Willem Frederik Mensink, woonden de Heilige Dienst bij.

Na de Heilige Mis zong het koor van de Pro-Cathedraal het tweede nationale volkslied, in het Pools, nl. „Boze cos Polske". De vrije vertaling volgens Frater M. Fidelius is als volgt:

„God, die zo lang reeds Polen hebt omgeven,
Met glans van glorie, macht en krachtig leven,
Waak over uw kleinood ook in donk're tijden,
Sta als een schild ,om ons, die zoveel lijden.
God, stort op ons Uw rijkste zegen neder:
Schenk met de vrijheid het vaderland ons weder."

DE RECHTSZAKEN VAN HEDEN

Zaken van Mr. Van der Meer tegen Rechters en Staatsdeel Curaçao geroyeerd.

Vijf Zaken, waarvan reeds eerder melding werd gemaakt, zijn hedenmorgen voor het Gerecht in Eersten Aanleg behandeld. In de eerste zaak van Meester Stephanus W. van der Meer tegen zes Curaçaose Rechters, kwamen de gedaagden niet op. Mr. Van der Meer — als eiser — deed afstand van instantie, waarop Rechter Meester Sylvius G. van der Veen Zeppenfeldt de zaak royeerde.

In de zaak van Mr. S. W. van der Meer tegen de Rechtspersoon Curaçao, trad Mr. Joseph Jean Antoine Ellis voor gedaagde op. De eiser — Mr. Van der Meer — deed ook in deze zaak afstand van instantie, waarop de Rechter de zaak royeerde.

Vervolgens kwamen de drie zaken voor van de Advocaten Mr. Van der Meer, Lampe en Eman tegen de Gebroeders Curiel. Mr. Van der Meer kwam zelf op. Practizijn L. O. Lampe trad voor zichzelf op alsook voor zijn confrère Eman. Practizijn Egon D. Baiz trad voor de gedaagden op.

Deze zaken werd vier weken uitgesteld.

JOSHUA GOLDBERG SPREEKT.

De Noordamerikaanse vlootrabbijn Joshua Goldberg spreekt vanavond om 20.15 uur voor de vereniging Or Chadasj in het Loge-gebouw op het Wilhelmina-plein.

IS OOK UW BRIEF ERBIJ?

Brieven voor onderstaande personen zijn af te halen op het kantoor van het Rode Kruis, Pietermaai 22.

Bijl, Franciscus; **Brugman**, Hans; **Elzinga**, Wieger; **Gorsira**, Mimi; **Groenhof**, Dr.; Heul, J. van den; **Jager**, J. N. de; **Kathmann**, Bernard Heinrich; **Kerstens**, L. C. M.; **Klip**, Barend; **Komst**, Henri; **Kroon**, Johan Christiaan; **Luciën**, Frater; **Mieter**, J.; **Mierop**, Leonardus Louis; **Marius**, 1 tel. af. Velberg, Rijkstraat 45, Bennebroek; **Neumann**, Wilhelm B.; **Op de Beeck** Jean; **Philipson**, Filippo; **Rozema**, Brugweg 20; **Smit**, H. W.; **Veghel**, Hendrikus van; **Veldhuijzen**, Cornelis Johannes; **Verbrugge**, Hermanus **Vlaser**, Jacobus; **Visser**, Albert; **Voorwinde**, Anton; **Wijk**, Pieter van; **Winterswijk**, Cornelis; **Wiegmans**, J. Coenraad; **Zeedijk**, Rein Pieter.

VERENIGINGSNIEUWS.

— **K.S.C.: Voetbal**: La Fama — Ajax 0—4; K.S.C. — La Fama 5—0; C.S.R. — Scherpenheuvel 2—0.

Na afloop des Zondagsmiddags van de wedstrijd K.S.C. — La Fama sprak Pater Willibrordus M. Brada O.P. enkele bemoedigende woorden tot de Arubaanse club en schonk hij een schone beker ter gedachtenis.

OFFICIELE BEKENDMAKINGEN.

Benoeming: Mejuffrouw E. Lansberg tot onderwijzeres in de Engelse taal aan de openbare Wilhelminaschool voor Mulo alhier; C. D. Kroon, tot tijdelijk controleur bij de dienst voor Sociale Zaken alhier; A. J. C. Henriquez. J. de Jongh, J. M. F. Martijn en J.H.A. W. Sprock tot leden van de Commissie van Advies, bedoeld in artikel 43 van het „Schutterijbesluit 1940" (P.B. 1940 No. 129) op Curaçao;

Eervol ontheven: C. D. Kroon, van zijn tewerkstelling op het Bureau voor Sociale- en Economische Zaken alhier.

De Gouvernements-Secretaris,
Carel F. Gronemeijer.

BURGERLIJKE STAND.

Bevallen op Curaçao: 15 Felida, Aura Constancia echtg. v. de los Santos, S. H. d; Morkos, Maria Josefa echtg. v. Halabi, S. H. z; 16 Dunlop, Christina echtg. v. Farrell, J. H. d; Stephania, Enriqueta Veronica echtg. v. Martis, E. J. z; Lampe, Sofia Isabel echtg. v. Arends, A. H. d; 18 Angelista, Jacoba Angelista echtg. v. Ferdinandus, K. z; 16 Wijman, Cordelia Gertrudis echtg. v. Abdul Hamid, J. z; 17 Trapenberg, Lelia Dorothea echtg. v. Veen, E. z; 17 Angela, Agustina Crescencia echtg. v. Pieter, M. M. z; 16 Lortye, Anna Wilhelmina echtg. v. Burger, A. J. d; 15 Geldrop, Johanna Wiena echtg. v. Slijngard, F. G. z; 18 Quinones, Luisa Iginia echtg. v. Sandoval, J. z; 18 Macares, Ortencia Esperanza echtg. v. Pinto, D. D. d; 15 Cado, Theodora z; 19 Antonia, Maria Josefa echtg. v. Cijntje, P. F. z; 16 Vegas, Rosita Haydee echtg. v. de Wekker, F. J. z; 19 Lodowica, Isabel Candelaria echtg. v. Benito, H. J. z; 14 Schmidt, Pearl Gladys Louise z; 15 Ferrero, Rosalia Virginia d; 17 Gijsbertha, Isabella Margarita d; 18 Gibbes, Sylvia Agatha d; 20 Eijsbroek, Cornelia echtg. v. van Drimmelen, F. A. z; 20 Da Costa Gomez, Linda Virginia echtg. v. Volkerts, J. G. d; 21 Christiaan, Celestina Francisca echtg. v. Clijd, D.B. z; 17 Martir, Irma Francisca z; 17 Libiee, Serafina Virgen echtg. v. Ridderplaat, V. P. d.

Ondertrouwd op April: 16 Winkel, Johan Frederik Nicolaas en Brunner, Dora; 21 Tjon Kwan Paw, Alexander Maximiliaan en Schiff, Elisabeth Selma Josephine.

Getrouwd op April: 17 Chelerah, Kees Marius Bernard en U-A-Sai, Adelia Leonie; 19 Inpijn, Hans en Dik, Everdina Helena 21 Cijntje, Frederic Leonicio en Maduro, Reinilia Manuela; 22 Plet, Gerrit Eugene en Touw Ngie Tjouw, Martha Albertina Alexandrina.

Overleden op April: 19 Rodriguez, Gerardo Enrique 21 j.; 13 Martina, Petronella Lambertina wed. v. Martina, G. E. 85 j.; 13 Conn, Sophia Elizabeth 81 j.; 14 in de Wey, Cornelis 34 j.; de Marchena, Sarah wed. v. Chumaceiro, J. M. 77 j.; Concension, Manvret Alejandro 6j.

NEDERLAND.

OPROEP VAN PREMIER GERBRANDY.

De Nederlandse Minister-President Pieter Sjoerd Gerbrandy deed via de radio een beroep op het Nederlandse volk om samen te spannen, teneinde verzet te bieden aan de Duitse order voor de arrestaties en gevangenzetting van 400.000 vroegere leden van het Nederlandse leger.

De Premier waarschuwde echter, dat de oproep „geen aansporing is tot een algemeen gewapend verzet." Hij gaf te kennen, dat deze zou komen en dat men „op onmiskenbare wijze" ervan op de hoogte zal worden gesteld (Londen, (AP) 3.5).

DE VERJAARDAG VAN H.K.H. PRINSES JULIANA.

Prinses Juliana heeft Haar verjaardag rustig doorgebracht. Zij kreeg telefonische gelukwensen van de Koningin en den Prins uit Londen en de gehele dag kwamen van alle kanten van de wereld telegrammen binnen. Onder andere van Professor Pieter Sjoerd Gerbrandy, Professor Johannes C. Kielstra en Doctor Petrus A. Kasteel.

Van Haar naaste omgeving kreeg de Prinses een grote nieuwe Nederlandse vlag ten geschenken, die onmiddellijk werd gehesen en 's avonds was er een kleine feestmaaltijd voor de intiemste vrienden.

Te Londen had, in aanwezigheid van Prins Bernhard, een feestavond van de vereniging „Neerlandia" plaats, waar ook veel Nederlandse militairen waren en waar Minister Jhr. Ir. Otto C. A. van Lidth de Jeude de feestrede hield. Te New York werd een door talloze bezochte feestelijke receptie gehouden.

IN CONCENTRATIE-KAMP GESTORVEN.

De Eerwaarde Heer Hugo van der Vlugt, Procurator van de Nederlandse Katholieke Missie in Noorwegen, is in een concentratie-kamp in Duitsland „gestorven". Hij was 38 jaar, was Missionaris te Haugesund en Hamar en is medio 1942 door de Duitsers gevangen gezet. Hij ruste in vrede.

238 GEVANGEN GENOMEN NEDERLANDERS.

Onder de 2018 Geallieerde burgers, die door de Japanners in de Provincie Sjantung zijn gevangen gezet, bevinden zich 238 Nederlanders.

MUNTSTABILISATIE.

De besprekingen, die gevoerd worden over muntstabilisatie tussen Noordamerikaanse autoriteiten van het Departement van Financiën en Nederlandse financiële deskundigen over de na-oorlogse muntstabilisatie, verlopen zeer bevredigend, zo werd van Noordamerikaanse zijde aan Aneta medegedeeld.

De nadruk werd er nogmaals op gelegd, dat deze besprekingen een informeel karakter dragen. Vandaag vindt een soortgelijke conferentie met Australische financiële deskundigen plaats. Wanneer in enige mate een vorm van overeenstemming zal zijn bereikt, onder de Geallieerde naties, zal waarschijnlijk een formele conferentie worden bijeengeroepen.

DE INTERNATIONALE OVER RADIO-ORANJE.

Minister Ir. Jan W. Albarda heeft Zaterdag voor Radio-Oranje een 1 Mei-rede gehouden. Deze werd besloten met het spelen van de internationale.

DE LIMBURGERS BEDANKEN ER VOOR.

Pierre Reinards, die door de nazies is belast met het organiseren van een muziek-festival in Limburg, beklaagt zich er in het „Nationale Dagblad" over, dat hij in de gehele provincie geen medewerking, maar des te meer tegenwerking ondervindt. Vrijwel niemand wil meedoen en het festival zal dan ook niet kunnen doorgaan, omdat de Limburgers niets ervoor gevoelen zich voor dit muzikale nazie-wagentje te laten spannen,

NIEUWTJES, DIE ONS INTERESSEREN.

— „Sigaren" fabrikanten in Nederland hebben toestemming gekregen tien procent hop door hun product te mengen.

— De Duitsers hebben doen weten dat schapenboeren die niet „vrijwillig" het hun opgedragen contingent schapen inleveren, gestraft zullen worden met inbeslagneming van al hun beesten.

— De Duitsers hebben in Nederland vaste steunbijdragen vastgesteld voor moeders van natuurlijk kinderen met een Duitsen vader. Voorwaarde: „versterking van het Germaanse ras."

Onthulling Monument Habaai.

In zijn toespraak zegt Commandant Seppen, dat de krijgstucht vreugde tot de arbeid en plichtsbesef schept.

Kapitein Langeveld over het begrip „Traditie".

BRIONS GEEST HERLEEFT.

Zaterdagmorgen vroeg is het feest van het eenjarig verblijf der Schutters van Habaai in het voormalige meisjespensionaat Welgelegen op Habaai begonnen. De hoofdaalmoezenier van het [illegible]aasdeel Curaçao, Pater-Majoor Augustinus van der Meer O.P., vierde hiertoe in de steeds weer fraaie kapel van de inrichting tezamen met ongeveer 100 schutters de Heilige Eucharistie, welker gezangen werden uitgevoerd door een meisjeskoor.

De kerkdienst werd bijgewoond door Habaai's Commandant, Reserve-Luitenant George Seppen, en Luitenant Huug A. Corsten. Na afloop werd een feestelijk ontbijt genuttigd, waaraan ook de meisjes van het koor deelnamen, zodat er een gezellige stemming in zaal heerste. Luitenant Seppen hield een korte tafelrede. Inmiddels was buiten, voor de ingang van de kazerne, de nieuwe, mooie vlag te bewonderen, welke door de Zusters van Habaai gemaakt was. Dit is een speciale vlag voor de Schutters van Habaai, blauw en wit, met een afbeelding van de Leeuw der Nederlanden en de letters N.T.H. (Nederlandse Troepen Habaai).

Oud kanon tot monument verheven.

Om 9 uur werd het monument onthuld, waarover wij reeds uitvoerig in onze edities van verleden week Donderdag (blz. 2) en Zaterdag (blz. 4) hebben geschreven: een oud kanon — dat voorheen op de zwemmers van Piscadera-baai gericht was — een zogenaamde achttienponder. Op het terrein was door de Schutters zelven een passend perk aangelegd, in het midden waarvan het monument staat. Hiernaast staat de nieuwe vlaggemast van 14 meter hoogte.

Onder de vele genoden bevonden zich o.a. Zijne Hoogwaardige Excellentie, de Apostolisch Vicarius van Curaçao, Schout-bij-Nacht Carel J. Baron van Asbeck, Algemeen Militair Commandant van Curaçao; verschillende hooggeplaatste Vertegenwoordigers van met ons geallieerde heirscharen, en de hoofden van de onderscheidene militaire instanties in Curaçao, Majoor Carel N. („Cai") [illegible], oprichter van de Schutterij, Luitenant Willem J. Kögeler, Commandant van de Burgerwacht, voorts Majoor Augustinus van der Meer O.P., Hoofdaalmoezenier van de strijdkrachten in Curaçao en Majoor Sybrand Beunders van het Leger des Heils, de Heer John Horris Sprockel, Voorzitter van de Staten van Curaçao, en vertegenwoordigers van verschillende verenigingen, wien de belangen der krijgsknechten alhier ter harte gaan.

De Hand des Commandants.

De onderdelen van de bemanning van Habaai stonden hier rond geschaard, toen op een simpel wenken van den Commandant na een schouwspel van bewegende geweren, verstenende manschappen en flikkerende sabels, de vlag naar de top des hogen masts gehesen werd. Wéér een schouwspel en toen richtte Commandant Seppen zich tot de aanwezigen, waarbij hij onder andere opmerkte, dat een militaire plechtigheid in de meeste gevallen haar rechtvaardiging ontleent in een document. Dit document kan een Koninklijk Besluit zijn, een benoeming of wel een dagorder, waarvan de plechtige voorlezing een onmisbaar element is in het geheel der gebeurtenis.

Niet alleen door haar simpelheid, maar ook door het ontbreken van zulk een document, onderscheidt zich vanmorgen het gebeuren van vele andere, aldus Commandant Seppen.

De onthulling van een eenvoudige gedenksteen op het terrein van de Kazerne Habaai wil de blijvende impressie zijn van een korte spanne tijds, die misschien belangrijk worden kan voor de bevolking van Curaçao.

Dat traditie voor een Weermacht nodig is, behoeft werkelijk geen betoog en het feit alleen, dat in de Kazerne Habaai de geest van de Koninklijke Nederlandse Marine in vormen en gebruiken leeft en leden van het Corps der Mariniers de instructieve kernen vormden, voor welke laatste een traditie van enkele eeuwen een onuitputtelijke bron van leerstof is, moge een eindweegs de verklaring zijn, waarom een hang naar een eigen traditie bij de Schutterij begint te ontstaan.

De Commandant merkt vervolgens op, dat men thans nog wel niet van een traditie bij de schutters kan spreken, maar dat nu reeds het tijdstip gekomen is, om het eerste zaad van een levende traditie te strooien in de nog vrijwel onontgonnen bodem van het bestaan der Schutterij.

Het monument vertoont alle eigenschappen, die ook de jonge Curaçaose Weermacht kenmerkt. Het is niet af, het is niet onberispelijk en het is een weinig primitief. Het kan de vergelijking met andere heuse monumenten niet doorstaan. Maar het is oprecht, het is spontaan, want de schutters van Habaai hebben het zelf gewild, zij hebben het zelf gemaakt en ze hebben er zelf aan gewerkt. Zij wilden tonen, dat zij er zijn en er tevens in doen uitkomen, dat voor hen de legering op Habaai in die zin niet alleen van tijdelijke aard zal zijn, dat zij iets zullen meedragen, wanneer zij terugkeren in de maatschappij, van de dankbaarheid, die zij aan Habaai verschuldigd zijn, **en van de vreugde tot de arbeid gepaard met een groeiend besef voor de plicht, die zij hier hebben geleerd.**

De Curaçaose Weermacht wil niet vereerd, noch geëerd worden, maar niet der vergetelheid worden prijsgegeven. Zij wil zich een plaatsje veroveren in de eerste plaats van hen, die hier geboren en getogen zijn en die zo terecht kunnen spreken van hùn Curaçao.

Daarom viel de keuze op een oud kanon, dat bijna vergeten was en toch wellicht vele malen zijn plicht had gedaan.

Moge de aanwezigheid van dit monument op ons kazerneterrein, zo besloot de spreker tenslotte, en niet minder van onze kostbare Nederlandse vlag aan de grote mast, voor elk bemanningslid van Habaai een voortdurende aansporing zijn tot de meest nauwgezette getrouwheid aan onze soldatenplicht om de traditie van de jonge Curaçaose Weermacht te doen groeien en sterker te maken in het belang van het kleinste Nederlandse gebiedsdeel in de West, aan Nederland en Oranje getrouw."

Met een „Leve de Koningin" en een „Biba Corsouw", waarmede alle aanwezigen instemden, werd deze rede beantwoord.

Kapitein Langeveld roemt de voortreffelijke geest op Habaai.

Kapitein Leendert Langeveld, Garnizoenscommandant, beantwoordde deze toespraak met een redevoering, waarin hij opmerkte, dat er hier een traditie geschapen werd. Wat is feitelijk traditie? aldus de Garnizoenscommandant. De spreker gaf hierna een uiteenzetting omtrent het begrip traditie. Traditie, aldus Kapitein Langeveld, is geen historie, zij is nog veel minder overlevering en ook gen sleur. Traditie is trouw, plichtsbesef, verantwoordelijkheidsgevoel, vaderlandsliefde en liefde tot het Oranjehuis. Daarom moet de traditie steeds weer alle nieuwen manschappen worden bijgebracht.

Kapitein Langeveld toonde zich een groot bewonderaar van de Schutterijen en releveerde het grote vaderlandse en historische verleden van eeuwen her. Wat de Schutters — roemrijke naam — voor ons gedaan hebben, is niet te beschrijven.

Na een kort overzicht van de wording der Curaçaose schutterij, wees Kapitein Langeveld er vervolgens op, hoe in December 1940 de Schutterij als een Phoenix uit haar asse was verrezen in moderne vorm. De spreker roemde de voortreffelijke geest, die in de kazerne Habaai heerste en hoopte, dat deze geest, steeds geïnspireerd op het voorbeeld van dien groten Curaçaoënaar Louis Brion, zich zou blijven voortzetten en versterken.

Hierna onthulde Kapitein Langeveld de gedenksteen met het opschrift:

„Den vijand aan de kust
bedreigde ik voorheen het leven.
Op Piscadera was ik der vergetelheid volkomen prijsgegeven.
Thans, op Habaai, ben ik in eer hersteld
en tot een monument verheven".

Nederlandsche Troepen Habaai
1 Mei 1942 — 1 Mei 1943

De aanwezigen hadden vervolgens gelegenheid om het monument van nabij te bezichtigen, waarna in de cantine der genoden een verfrissing werd aangeboden.

* * *

Des namiddags had er een voetbalwedstrijd plaats tussen Suffisant en Habaai. Bij deze gelegenheid wapperde voor het eerst de clubvlag van Habaai van de mast.

Schout bij Nacht Carel J. Baron van Asbeck, vele officieren en onderofficieren woonden de zeer spannende wedstrijd bij, die eindigde met gelijk spel 1—1.

Ook was het middagmaal tot een festijn gemaakt. De keuken op Suffisant had haar uiterste best gedaan en de krijgslieden smulden dan ook van belang.

Het hoogtepunt van Seppens mannen was echter de danspartij op de tennisbaan. Ruim 400 personen w.o. Curaçaose burgers, Noordamerikanen enz., uit vele rangen der maatschappij waren opgekomen om dit festijn mede te maken. De pas op gerichte „Bongo Band" van Habaai deed zijn uiterste best en boekte een groot succes. Commandant George Seppen genoot van de vreugde zijner mannen. Verschillende officieren kwamen in de loop der avond een kijkje nemen. Om 0.30 uur werd het eenjarig bestaan van de Habaaise weermacht met het Wilhelmus besloten.

Verslapping in Tunische strijd.

NOORDAMERIKANEN BESCHIETEN MATEUR.

Saint Nazaire, IJmuiden en Thionville gebombardeerd.

„TWEE JAAR GELEDEN".

4 Mei 1941.

3. Duitse en Italiaanse troepen houden met zwaar materiaal een parade in Athene.

Het Helleense leger is officieel ontbonden.

Irak verzocht Rusland om wederkerige diplomatieke erkenning, hetgeen wordt aanvaard.

Engeland verklaart, dat het terugtrekken de Duitse troepen uit Hellas slechts gepaard is gegaan met het verlies van 2 torpedojagers en 4 transportschepen.

4. Tijdens een toespraak in de Rijksdag verklaart Hitler, dat het een gemene leugen is van de democratische landen, om te beweren, dat Duitsland de Verenigde Staten van Noord-Amerika enige schade zou willen toebrengen. Hij verklaart, dat Churchill is „een wereld-brandstichter" en „de bloeddorstigste amateur strategist, die de wereld ooit gekend heeft." Joegoslavië, zo zeide hij verder, is gevallen als slachtoffer van het Britse geknoei.

De Helleense marine verloor 3 torpedojagers, 5 hospitaalschepen en 11 torpedoboten.

Het Noordamerikaanse Rode Kruis verloor 11 schepen van de 369, die hulpmiddelen enz. over de Atlantische Oceaan brachten. Geen enkel schip, dat alleen voor het Rode Kruis voer, werd getorpedeerd.

5. Volgens het Italiaanse communiqué wordt een hevige aanval in het gebied van Alagi in Oost-Afrika afgeslagen. Onder de aanvallers bevinden zich vele Palestijnse Joden.

Het Italiaanse leger, groot 400.000 man, verlaat Albanië. Alleen politietroepen blijven achter.

Hailie Selassie neemt opnieuw bezit van zijn troon te Addis Ababa als keizer van Ethiopië.

Engeland wijst de aanbieding van Turkije om te bemiddelen tussen Engeland en Irak van de hand.

Alvorens Engeland met Irak wil onderhandelen, moet Irak zijn troepen terugtrekken uit Habbania. Engeland beweert, dat de minister-president Rashid Beg Gailani pro Duits is.

Londen verklaart, dat voltreffers zijn afgeworpen op de Duitse slagschepen „Scharnhorst" en „Gneisenau" tijdens een anaval op de Brest.

Roosevelt roept op tot de schepping van de machtigste luchtvloot van lange afstandsbommenwerpers.

6. Stimson, secretaris van oorlog in de Verenigde Staten van Noord-Amerika, verklaart aan het Noordamerikaanse volk, dat het van het grootste belang is, dat de Verenigde Staten de marine gebruiken om te zorgen, dat Engeland voldoende munitie krijgt en dat de zeeën veilig blijven.

Josef Stalin volgt Molotov op als minister-president van Rusland. Molotov blijft commissaris van Buitenlandse Zaken. Stalin blijft eveneens secretaris van de Communistische partij.

Japan en Frankrijk tekenen 2 overeenkomsten voor economische samenwerking tussen Japan en Frans Indo China.

7. Het Lager Huis verklaart met 447 tot 3 stemmen vertrouwen te hebben in het oorlogsbeleid van Churchill. Het Hoger Huis deed het een dag tevoren met algemene stemmen.

8. Vliegtuigen van de as bombarderen het Suez-kanaal.

9. Rusland heft de diplomatieke erkenning op van de uitgeweken regeringen van Joegoslavië, België en Noorwegen.

In Egypte wordt de strijd voorlopig gestaakt wegens de ontzaggelijke hitte.

COMMUNIQUE'S VAN NOORD-AFRIKA.

Zondag.

„Zee: Woensdagmorgen 28 April viel een klein detachement van onze lichte kuststrijdkrachten, dat rond de kust van Kaap Bon opereerde, twee Italiaanse mijnenvegers, die in een kreek voor anker lagen, à bout portant aan.

Beide vijandelijke vaartuigen werden onbruikbaar gemaakt. Onze strijdkrachten vielen daarna een Duitse r-boot en een vliegtuig op het strand aan. Voltreffers werden geplaatst en de r-boot werd in brand gezet. In de vroege namiddag bespeurden onze strijdkrachten een groot motorschip, dat langs de kust onder geleide van torpedojagers en vliegtuigen in Noordelijke richting voer. Onze lichte vaartuigen vielen in volle vaart aan en plaatsten twee torpedo-treffers op het motorschip. Later werd bevestigd, dat het tot zinken kwam.

Meer dan een uur lang werden onze vaartuigen verwoed aangevallen door vijandelijke gevechtsvliegtuigen. Een onzerschepen werd in brand gezet en moest ontruimd worden, waarna het door onze eigen strijdkrachten tot zinken gebracht werd. De schipbreukelingen werden onder vuur gered. Wij leden enkele verliezen in doden en gewonden. In de nacht van 29 op 30 April namen onze lichte vlootstrijdkrachten, die nabij de Zuidkust van Sicilië op verkenning waren, een vijandelijk koopvaardijschip waar onder geleide van e-boten. Het koopvaardijschip werd tot zinken gebracht.

Land: Gisteren was er een lichte verslapping in de Tunische strijd. In de sector van Medjez el Bab werden onze stellingen plaatselijk verbeterd, terwijl in het Noorden het Noordamerikaanse tweede corps in samenwerking met de Franse troepen meer dan 600 gevangenen nam en enkele vorderingen maakte. Een krachtige vijandelijke tegenaanval op de stellingen, die op 30 April genomen werden, werd afgeslagen met hevige verliezen voor den vijand na verbitterde handgevechten. De Franse troepen, die met het Britse 1e leger opereren, deden een geslaagde aanval op een heuvelstelling; een daaropvolgende vijandelijke tegenaanval werd afgeslagen. In het Zuiden sloeg het Britse achtste leger met succes een vijandelijke aanval op de nieuwe stellingen ten Noorden van Enfidaville af.

Lucht: De verrichtingen van de Noordwestelijke Afrikaanse luchtstrijdkrachten waren gisteren beperkt door slecht weer.

Lichte bommenwerpers van de tactische luchtmacht vielen de vijandelijke grondstellingen aan en gevechtsbommenwerpers vielen de steigers aan de kust van Tunis aan, waarbij verschillende voltreffers werden geplaatst. Tijdens offensieve vluchten en verkenningen vernielden Spitfires 8 vijandelijke vliegtuigen. Van al deze verrichtingen werden 4 onzer toestellen vermist" (Geallieerd Hoofdkwartier in Noord-Afrika, (AP) 2.5).

Maandag.

„Er heerste gisteren een verslapping in de strijd aan het Tunische front. Onze patrouilles waren actief en twee plaatselijke aanvallen van den vijand werden afgeslagen. Enkele gevangenen werden gemaakt.

Gisteren deden Boston lichte bommenwerpers en gevechtsbommenwerpers van de tactische luchtmacht aanvallen op vijandelijke voertuigen en troepenconcentraties. Er werden branden gesticht in de doelgebieden en men zag bommen barsten tussen groepen vijandelijke tanks en voertuigen. Gevechtsvliegtuigen onderhielden patrouillevluchten boven de voorste gebieden. Tijdens deze verrichtingen werden 2 vijandelijke vliegtuigen vernield. Beaufighters van de kustluchtmacht op verkenning schoten een bommenwerper neer. Van al deze verrichtingen worden 2 onzer vliegtuigen vermist" (Geallieerd Hoofdkwartier in Noord-Afrika, (AP) 3.5).

„PRAVDA" PRIJST DE STRIJD DER GEALLIEERDEN.

Eddy Gilmore seint uit Moskou:

In een hoofdartikel op de voorpagina plaatste het Russische blad „Pravda" de Geallieerde overwinningen in Noord-Afrika op dezelfde schaal als de overwinning van het Rode leger te Stalingrad.

Het blad verklaarde: „Het Hitlercommando vreest actieve verrichtingen van onze Geallieerden op het vasteland gelijk het vuur zou vrezen."

Als een echo van de hulde, die aan de Brits-Noordamerikaanse verrichtingen in Afrika en hun lucht-offensief tegen Duitsland door Stalin werd gebracht, prees het communistische partijorgaan op warme wijze de Geallieerden.

Bij het noemen van de mogelijkheid van een tweede front in Europa zeide „Pravda", dat de Duitsers „niet weten en niet kunnen weten van welke zijde de slag zal worden toegebracht." Voorts werd gezegd: „De laatste tijd heeft de vijand op zijn eigen huid de macht van de Sovjet-Unie, Groot Brittannië en de Verenigde Staten kunnen voelen. De laatste heeft de vijand de kans gehad ten eigen koste de macht te voelen van de verbondenheid van de vrijheidslievende volken van de Sovjet-Unie, Groot Brittannië en de Verenigde Staten van Noord-Amerika."

„De overwinning van het Rode leger in de grootste slag van Stalingrad is neergeschreven met gouden letters in de geschiedenis van patriottische oorlogen. Terwijl de Sovjet-krijgers de Hitlerieten uitroeien op de met sneeuw bedekte vlakten van Rusland verslaan de troepen van onze Geallieerden de Italiaans-Duitse troepen in de zandwoestijnen van Afrika. De Hitleristische Veldmaarschalk Paulus ,die meer dan 300.000 fascistische moordenaars verloor, gaf zich over (te Stalingrad); Veldmaarschalk Rommel, die tot voor kort heeft gebluft, dat hij Egypte en Suez zou veroveren, is gevlucht met zijn troepen in een smalle strook lands aan de Tunische kust. Tegelijk brengt de dappere Engels-Amerikaanse luchtmacht verpletterende slagen toe aan de militaire en nijverheidscentra van Duitsland en Italië als voorspel van het vestigen van een tweede front in Europa. Laat de Hitleristische avonturiers de Duitse stomkoppen opwekken met domme verhalen over de onneembaarheid van het „Europese fort". Iedereen weet, dat het Hitler-commando dodelijk bevreesd is voor een invasie van onze Geallieerden op het Europese vasteland."

Door het lot van het 6de leger te Stalingrad te vergelijken met dat van het Afrika Corps, bracht „Pravda" de Russische waardering van de Geallieerde bijdrage aan de oorlog tot het hoogste punt tot nu toe.

De Noordamerikaanse en Britse autoriteiten te Moskou zijn uitgelaten over de toon van Stalins proclamatie op de Meidag en het hoofdartikel van „Pravda" juist op een tijd, dat de Duitsers een propaganda-campagne hebben geopend om de eenheid der Verenigde Landen te verbreken.

Stalins dagorder tot alle soldaten van het Rode leger aan het front zeide: „Als wij de buitenlandse pers mogen geloven, zouden de Duitsers wel vrede willen sluiten onder voorwaarde, dat Groot Britannië en de Verenigde Staten zich van de Sovjet-Unie afscheiden of omgekeerd. Nu de Geallieerden zovele overwinningen op de as behalen in Noord-Afrika en zij vernietigende slagen toebrengen aan de Duitse en Italiaanse oorlogscentra, kan men steeds meer gaan uitzien naar een tweede front. De klappen, die in het Oosten aan den vijand worden toegebracht, vormen samen met die, welke de Geallieerden hem in het Westen toebrengen, één enkele slag.

Zowel de Noordamerikaanse ambassadeur Admiraal William Standley als de Britse Ambassadeur Sir Archibald John Clark Kerr prezen de taal van „Pravda."

Op het ogenblik krijgen de Noordamerikaanse vertegenwoordigers in Moskou een schitterende samenwerking van de Russen in het inwisselen van militaire en maritieme inlichtingen.

Generaal-Majoor James Burns, Hoofd van de Brits-Noordamerikaanse munitie-toewijzing raad in Wasington, die op 22 April met zijn helpers in Moskou arriveerde, verkreeg ook een schitterende medewerking van de Russen.

Uit deze tekenen blijkt, dat de betrekkingen tussen Rusland en zijn voornaamste Geallieerden het beste waren sedert het begin van de oorlog. (Moskou, (AP) 2.5).

Deze krant is gedeeltelijk ongecorrigeerd.

ALLERLAATSTE NIEUWS

— **Londen:** Radio-Berlijn maakte bekend, dat Victor Lutze, Stafhoofd van de Duitse S.A. (Stormtroepen) is overleden in een hospitaal te Potsdam na een auto-ongeval.

— **Washington:** Een opschorting van 15 dagen in het stakings-dispuut van de mijnwerkers werd tot stand gebracht zelfs voordat Roosevelt gisteravond zich in een radio-rede tot de mijnwerkers richtte in een oproep om naar het werk terug te keren. John L. Lewis stelde de datum van morgen vast om het werk te hervatten, doch vele mijnwerkers gaven te kennen, dat zij nog heden aan het werk zullen gaan.

— **Londen:** Mosquito-bommenwerpers snelden gisteren laat over Frankrijk om de belangrijke spoorweg-werkplaatsen te Thionville in Lotharingen aan te vallen. Intussen bestookten Ventura's met een gevechts-escorte de staalfabrieken te IJmuiden.

— **Londen:** Het Britse Ministerie van Luchtvaart maakte bekend, dat 6 Duitse jagers werden neergeschoten na de aanval van de Raf (gisteren op IJmuiden.

— **Londen:** Officieel werd medegedeeld, dat Britse duikboten 204 schepen van de as in de Middellandse Zee tot zinken brachten of beschadigden sedert de Geallieerde landingen in Noord-Afrika. 110 Van deze schepen kwamen zeker tot zinken.

— **Londen:** Radio-Algiers deelde mede, dat Generaal Giraud opdracht heeft gegeven om alle interneringskampen voor politieke gevangenen in Noord-Afrika op te heffen. Een algemene amnestie zal worden verleend en maatregelen ten aanzien daarvan zullen ogenblikkelijk worden getroffen.

— **Londen:** Het Russische communiqué zeide, dat het Russische geschut de gehele nacht de Duitse stellingen in de Kuban bestookte. De gevechten om Novorossisk scheen echter afgenomen te zijn nadat felle Duitse tegenaanvallen werden afgeslagen.

New York: Het Duitse communiqué beweerde, dat de Duitse lucht- en vlootstrijdkrachten 21 Geallieerde oorlogsschepen van motor-torpedoboten tot „een vliegdekschip" en 63 koopvaardijschepen met een totale scheepsruimte van 423.000 ton in April tot zinken brachten. De Duitse verklaring van 25 April, dat het Noordamerikaanse vliegdekschip „Ranger" tot zinken werd gebracht, werd prompt ontkend door de Noordamerikaanse Marine. Van de andere cijfers is er evenmin bevestiging van Geallieerde zijde. Doch zelfs de Duitse cijfers geven een belangrijke vermindering in de Geallieerde scheepsverliezen te zien, vergeleken met die van de vorige maand.

De afgelopen Week.

Hoewel militair in het defensief, is Duitsland op het ogenblik met zijn propaganda in het offensief.

Om het eerste te bewijzen zij slechts gewezen op de Britse, Noordamerikaanse en Russische luchtaanvallen, die elke week toenemen, de strijd in Tunis en de Russische Kuban en de vlootgevechten langs de Westeuropese kust. Duitslands nederlaag tekent zich meer en meer af.

Wat het tweede betreft, het propaganda-offensief van Herr Goebbels, hiervan hebben wij in de afgelopen week een der resultaten gezien, dat een ernstige bedreiging vormt voor het doel waarvoor de Verenigde Landen strijden: een duurzame wereldvrede.

Wij bedoelen de breuk in de diplomatieke betrekkingen tussen Rusland en Polen, die vandaag een week geleden plaats vond.

Dat het tussen de Poolse en Russische Regeringen niet vlotte, wisten de nazies ongewijfeld even goed als de Geallieerden. En dat deze wrijving de laatste tijd steeds ernstiger werd, was voor hen evenmin een geheim.

Mogen wij de berichten uit de bekende „diplomatieke kringen" geloven, dan was een Pools plan voor een bond van Midden-Europese staten daartoe de aanleiding, terwijl ook de grensquaestie, die onvoldoende tussen de beide landen geregeld was, tot een en ander heeft bijgedragen.

Over de eerste van deze twee heeft de Premier van de huidige Poolse Regering, Generaal Wladyslaw Sikorski, zich nogal duidelijk uitgelaten.

Er bestond een plan om een blok van landen te maken van de Baltische Zee tot de Zwarte Zee, waardoor Rusland binnen zijn vóór-oorlogse grenzen zou worden afgemuurd Een zekere verstandhouding bestond reeds tussen de Poolse en Tsjechische Regeringen; de Joegolavische Regering zou ook wel te winnen zijn, terwijl uitgeputte landen als Hongarije en Roemenië na de oorlog wel elke steun zouden aangrijpen om zich tegen het „Bolsjewistische gevaar" te weren.

Het is geen wonder, dat de Russische Regering vreest, dat een dergelijke bond van staten een anti-Sovjet karakter dragen zal en misschien juist daarom nu geen lijn wil vaststellen waar de „muur" zal komen te lopen.

Blijkbaar wil Rusland voorkomen, dat evenals een tijd na Wereldoorlog I, weer een „cordon sanitaire" van bufferstaten langs zijn Europese grenzen zal worden gevestigd.

Vóór de inval der nazies had het daarom reeds voorzorgen getroffen een „defensieve riem" te vormen, waartoe behalve het Oostelijk deel van Polen, ook een deel van Finland, geheel Estland, Letland, Lithauen en Bessarabië behoorden. En hiermede is de bekende grens-quastie op het tapijt gebracht.

De Polen hebben in hun laatste verklaring te kennen gegeven, dat zij vanzelfsprekend de grenzen van 1939 terug willen en ook tevoren hebben zij daar herhaaldelijk officieel op gewezen. Om die grenzen te herstellen is trouwens Wereldoorlog II begonnen.

De Russen hebben reeds 40 dagen na de Duitse invasie van Rusland met Polen een verdrag gesloten waarin zij de verdeling van de Poolse Republiek tussen Duitsland en Rusland teniet deden. Helaas is het thans tot een conflict gekomen waarvan de afloop nog niet te zien is.

Hoe dit onverkwikkelijk gebeuren zich ontwikkelde is ons de vorige week dag na dag in de nieuwsberichten voorgemaald.

Ook vandaag weer, nu de wereld juist de Poolse nationale feestdag viert, waarover Dr. Jan C. de Groot een artikel schrijft op de voorpagina. Voor de verhoudingen tussen de beide betrokken landen zij dan ook naar het artikel van dezen bij uitstek deskundigen historicus verwezen.

Aan het gevechtsfront is het de laatste tijd nogal misgelopen en wie weet hebben de Russen na hun winter-offensief nog een zomer-offensief op het program. Bovendien, als de Geallieerden een invasie van Europa ondernemen, zal de Duitse Wehrmacht zo gerekt en verspreid worden, dat van een nieuw Duits offensief wel geen sprake meer zal zijn.

De 20.000 vliegtuigen van de Luftwaffe zijn reeds zodanig verdeeld, dat 40 procent ervan tegen Rusland strijdt, 40 procent West-Europa moet verdedigen tegen de Geallieerde aanvallen en 20 procent Zuid-Europa moet beschermen.

Adolf Hitler gaat zich dus meer toeleggen op het versterken van zijn positie in Europa, op het binden van de paladijnen en op de propaganda. Hij heeft nu vrijwel alle Quislings bij zich doen komen: van Benito Mussolini af tot Ante Pavelic en Pierre Laval.

Naar buiten wekt dit mischien een waan van eenheid, die nader beschouwd even ijl is als Hitlers terreurgezag over de Duitsers, m.a.w. alleen op handhaving-door-geweld gebaseerd is.

Hoewel het een tijdelijk succes voor Duitsland is geweest, dat het de fakkel van tweedracht heeft weten te onsteken, de eenheid tussen de 31 Verbonden Volken — ook al wijzen wij de suprematie van enkelen die zich tot „grote vier" uitgeroepen hebben van de hand — is wel zodanig, dat er goede reden is, dat deze fakkel, die aanvankelijk dreigend brandde, eerlang met vereende macht en in eerlijk overleg geblust zal worden. Dat het herstel der oude grenzen daarbij voorop zal staan, ligt voor de hand.

INGEZONDEN.

(Buiten verantwoordelijkheid der Redactie).

„NATIONALE GARDE" EEN BETERE NAAM?

In de editie van uw blad op de eerste dezer, wordt er geschreven over de naam „schutter", die aan onze dienstplichtige jongelieden gegeven wordt.

Bij ons publiek wekt die naam de herinnering op aan de schutters na de tijd van Brion, die 's Maandagavonds door de straten drilden.

Op het monument op het Brionplein staat, dat Brion „Kapitein der Nationale Garde" was.

Deze historische naam in ere herstellen, en hem in het Papiaments vertalen voor „Warda Nacional", zou het gemakkelijker maken, om den schutters hun taak te doen begrijpen, waarderen en uitvoeren, zich één met Brion in de traditie van hun corps gevoelend.

U dankend voor de verleende plaatsruimte, teken ik

René F. Römer.

Naschrift: De betiteling „Nationale Garde' 'lijkt ons inderdaad geen gek idee, mede in verband met hetgeen Kapitein Langeveld Zaterdag in zijn rede opmerkte, nl. dat Brions geest onze schutters moet bezielen (zie blz. 3). — Redactie.

Wij ontvingen.

HAITI.

Van het Consulaat-Generaal van de Republiek Haïti te Willemstad ontvingen wij enige publicaties betreffende deze Republiek. Een nummer van „Message", een maandblad van culturele strekking, met chroniek, populair-wetenschappelijke bijdragen en een litteratuur-afdeling (enkele gedichten in het Frans en in het creools) e.d.

Vervolgens een vlugschrift over de koffie-cultuur van Haïti in het Frans en Engels, waarin een overzicht wordt gegeven van deze belangrijke bron van inkomsten in dit land. Een prospectus van de Toeristenorganisatie te Port-au-Prince met foto's van enkele bezienswaardigheden in deze republiek, waar eens nog een Koning Hendrik I Christoffel, geregeerd heeft en wiens gedachtenis voortleeft in burgen en paleizen. Voordien had er nog twee jaren een keizer onder de naam van Jacob I geregeerd. Sedert lang is het een republiek geworden, stabiel en rustig, en centrum van Franse beschaving en cultuur op het Westelijk halfrond.

Het Colombiaanse blad „Cronica Diplomatica" heeft een extra-nummer aan de zusterrepubliek Haïti gewijd, welk nummer wij eveneens toegezonden kregen en nog eens te meer getuigenis aflegt van het natuurschoon, de rijkdom aan volkscultuur en leven van deze Republiek, welker oppervlakte slechts weinig kleiner is dan die van ons Europese staatsdeel.

Mikvé Israël, April/Mei 1943. Het is jammer, dat de 4e jaargang van dit steeds weer goed geredigeerde en naar stijl en taal uitnemend vezorgde blad met een nummer moet beginnen, waarin April en Mei gecombineerd worden, omdat er geen zekerheid is te krijgen elke maand dit blad te doen uitkomen. Wij vragen ons af, of er nu geen enkele instantie is, die hier kan helpen. De inhoud van dit nummer is rijk als steeds. Naast geestelijke stukken en verslagen van samenkomsten op Aruba en Curaçao, schrijft Mr. E.M. Elias zijn „Dingen en Daden", wordt in een sappig artikel getreden in een aan taal- en stijlfouten overrijk artikel uit het bekende cultuurblad, worden korte berichten uit Palestina gegeven. Twee grote vakken in de advertentie- ruimte zijn „vacant"; wij vragen ons af, of daar niet beter wat kleine nieuwtjes hadden geplaatst kunnen worden. Vooral nu er toch al beperkt moet worden, lijkt ons het geven „van „vacante" stukken voor de lezers niet zo prettig.

Enkele berichten volgen hier:

Zoals uit vroegere berichten reeds herhaaldelijk bleek, stelt men zich in de Verenigde Staten gelukkig niet op een bekrompen standpunt ten aanzien van Hitler-slachtoffers, die op een Duits of Oostenrijks paspoort in het land gekomen zijn. Vroegere Oostenrijkers, van wie kan worden aangenomen, dat zij na de annexatie niet vrijwillig Duitser geworden zijn (hetgeen bij nazie-slachtoffers meestal niet het geval is) worden dan ook niet als vijandelijke onderdanen beschouwd, terwijl door de nazies van hun burgerschap beroofde Duitse Joden behoorlijk in de gelegenheid worden gesteld hun loyaliteit te bewijzen.

In een persbericht uit New-York kunnen wij nu weer lezen, dat aan 289 buitenlanders die tot de in het gebied van de Caraïbische zee gelegerde Noordamerikaanse troepen behoren, inmiddels het Noordamerikaanse staatsburgerschap is verleend.

Wat betreft de Kanaal-zone, Trinidad, **Curaçao, Aruba, Suriname** enz. heeft de Deputy Commissioner Thomas B. Shoemaker deze formaliteiten geregeld, waardoor o.a. 24 soldaten en mariniers van vroegere Duitse nationaliteit, Noordamerikaanse staatsburgers zijn geworden.

Na een zwerftocht van drie jaren is in Palestina een groep van 1228 vluchtelingen, van wie 369 volwassenen en 859 kinderen, aangekomen. Het betreft hier rufugee's, die in het jaar 1939 uit Polen naar Rusland uitweken. Vandaar werden zij naar Teheran gezonden, alwaar zij meer dan zes maanden verbleven. Tenslotte kon de groep via de Perzische Golf, de westkust van Indië en over de Rode Zee het Beloofde Land bereiken.

De vluchtelingen arriveerden in twee speciale treinen. Overal waar gestopt werd, kwamen de Joden uit de naburige koloniën in groten getale om de nieuwgekomenen te verwelkomen. Zij brachten allerlei geschenken, als bloemen, vruchten, koeken, speelgoed voor de kinderen enz. Joodse soldaten zorgden onmiddellijk voor de aanvoer van levensmiddelen. De kinderen droegen kaki-uniformen en helmen, die zij van de Britse soldaten als aandenken hadden gekregen. Dit transport van 1228 vluchtelingen is het grootste, dat sedert den oorlog in Erets Jisraël is aangekomen.

* * *

Het laatstverschenen nummer van de „J.D.C.-Digest" bevat de officiële mededeling, dat in **Suriname** in totaal 400 **Nederlandsen** vluchtelingen zijn, of worden toegelaten op grond van door de **„Jewish Joint Distribution Committee"** gegeven garanties voor het onderhoud van deze mensen gedurende de tijd van een jaar. Deze garanties belopen een bedrag van 200.000 dollar.

BELGIË.

Een boekje van den Belgischen Consul ter plaatse, den Heer Elias Moreno Brandao, waarin brieven uit bezet België zijn afgedrukt. „Wij lijden op duizenden wijzen" is de zinsnede uit een van deze brieven, die tot titel van dit aangrijpende boekje dient. Uit alle lagen van de verdrukte Belgische bevolking komen de brieven, die het het duidelijkste bewijs zijn van de ongebroken geest, welke dit moedig volk blijft bezielen.

EMMASTAD

WACHTDIENSTEN: Ma., 3 Mei:

Telegram Afdeling: Pons, tel. 675, Amalia van Solmslaan 3.

Shipping & Supplies: De Vlieger, tel. 244, Bernhardlaan 10.

Scheepvaart Afdeling: Soffree, tel. 799, Hotel CPIM.

Dok Afdeling: Van Hasselt, tel. 468 en De Boer, tel. 234.

Kaartclub „Groot Kwartier": heeft het genoegen mede te delen, dat het Bestuur is samengesteld als volgt: Hoogendoorn, voorzitter; Mevrouw Van Lier, secretaresse; Heykens, penningmeester; Van Gent, Commissaris van materiaal; Mevrouw Van Halen, wedstrijd-commissaris.

De opkomst voor de eerste keer was prachtig te noemen. Nieuwe leden kunnen zich aanmelden bij het secretariaat, Mevrouw Van Lier, Groot Kwartier 45. Buitenleden moeten geïntroduceerd worden door leden van Sociëteit Groot Kwartier.

BEKENDMAKING

Het Hoofd van het Bureau voor Sociale- en Economische Zaken

maakt bekend,

dat met ingang van 3 Mei wederom benzine invul-formulieren in omloop zullen worden gebracht en verkrijgbaar zijn op de navolgende adressen:

Kantoor C. P. I. M. — Hoofdbureau van Politie — Politiepost Brionplein — Politiepost Cas Chiquito — Politiepost Kleine Berg — Politiepost Montagne — Politiepost Dominguito — Politiepost Rio Canario — Politiepost West Punt — Districtmeester 2de district — Districtmeester 3de district — Bureau voor Crisis—zaken Pietermaai.

De formulieren moeten **uiterlijk** den 9den Mei weer op bovengenoemde adressen zijn ingeleverd Formulieren welke na den 9den Mei worden ingeleverd komen niet meer voor behandeling in aanmerking.

Het Hoofd voornoemd,

J. VAN BOVEN.

PARTICIPACION

Jefe di oficina pa Asuntonan Social i Económico

ta participa,

cu for di dia 3 di Mei p.v., formularionan pa pidi gasolín lo bolbe circula atrobe na es sigiente lugarnan:

Kantoor di C.P.I.M. — Oficina principal di Polis — Warda di Polis Brionplein — Warda di Polis Cas Chiquito — Warda di Polis Ceroe Chiquito — Warda di Polis Montaña — Warda di Polis Dominguito — Warda di Polis Rio Canario — Warda di Polis Westpunt — Districtmeester 2de district — Districtmeester 3de district — Oficina di „Crisis-Zaken" Pietermaai.

E formularionan aki mester ta debolbé na e adresnan ariba mencioná lo mas tardá dia 9 di Mei. Formularionan cu drenta despues di 9 di Mei lo no worde atendé.

3—1

Jefe mencioná

J. VAN BOVEN.

PLECHTIGE VERGADERING VAN DE STATEN VAN CURACAO

OP WOENSDAG, DEN 5n. MEI 1943, DES AVONDS TE 8 UUR

TE BEHANDELEN ONDERWERPEN:

1. Ingekomen stukken.
2. Groet aan tijdelijk bezet Nederland op 10 Mei 1943.

De Griffier: **G. J. FERGUSON.**

Geschiedenis van Bonaire

door

PATER VITUS BRENNEKER O.P.

IV.

Het verfhout schijnt in die dagen wel veel te hebben opgebracht. Herhaaldelijk immers deed men Bonaire aan om het te kappen, men had er zelfs een lange omweg voor over. In 1628 kwam Joost van Trappen, Banckert genaamd, hout kappen, zoveel als de scheepsruimte toeliet, en dat was „ontrent twintich last". Ook schepen van de Compagnie kwamen verschillende malen in deze jaren met hetzelfde doel.

Met belangstelling vragen wij ons af, wat er van de aan wal gezette gevangenen is terecht gekomen. Blij van hun boeien bevrijd te zijn, hebben ze zich ongeveer een kwartier van het strand zo goed en zo kwaad als het ging, huisjes gebouwd en een nieuw dorp gesticht, hetwelk als vanzelf de naam ontving van „Al interior", dat is: het land in.

Deze kleine gemeenschap is de oorsprong van het huidige **Antriol**, welks naam niets anders is dan een verbastering van de eerste benaming. Het blijkt, dat zij met de Indianen spoedig op vreedzame voet kwamen te leven, en dat zij zich geheel aan het nieuwe leven aanpasten.

De rust duurde echter niet lang. Juist vier jaren nadat zij zich hier gevestigd hadden, in Januari 1630, vertoonden zich. Hollandse schepen in de verte. Het was de vloot van **Pieter Adriaansz.** Zij waren zo wijs het voorbeeld der Indianen te volgen, en verborgen zich in het achterland. Pieter gaat aan wal, en vindt daar een leeg dorp. Het feit, dat hij van een dorp spreekt, wijst er wel op, dat het aantal Spanjaarden en Portugezen, die Boudewijn Hendricksz hier achterliet, vrij groot geweest is, groter althans dan Boudewijn zelf opgaf. Hij zelf tekent aan, dat het slechts tien of twaalf personen waren. Pieter Adriaansz dan onderzoekt de huizen, maar vindt er hoegenaamd niets. Hij gaat verder op verkenning. Twee van zijn manschappen, die een weinig afdwaalden, verging het slecht. Want na enkele uren komt de een bebloed en gewond terug, meldend, dat zij bewoners hadden ontmoet en dat dezen zijn kameraad hadden neergeslagen. Hij zelf was ternauwernood aan de dood ontsnapt.

Dit doet Pieter in toorn ontsteken, en hij gelastte **het dorp** onmiddellijk in **brand te steken.** Maar nauwelijks was er rook uit de hutten opgestegen, of ook de weggevluchten kregen moed en kwamen plotseling, tezamen met de Indianen, uit hun schuilplaatsen te voorschijn. Zij trachtten „niet sterck ghenoech wesende ofte niet dervende onse troupen te attaqueeren" door het hoge gras in brand te steken, den indringers de pas af te snijden, „verhopende de onse te versmoren". Maar de list lukte niet. De mannen namen een andere weg, door het bos, en bereikten veilig en wel hun schepen.

Nog van een ander Nederlands bezoek gewagen de oude geschriften. In 1632 ankerde hier de **„Amsterdam"**, die een schrijver Richshoffer aan boord had. Wij zeggen van tevoren reeds, dat wij de gegevens van dezen wereldreiziger over Bonaire wel enigszins in twijfel trekken. De bemanning gedroeg zich allesbehalve behoorlijk. Zij roofden niet enkel negentig schapen, maar schoten uit louter plezier nog vele andere neer. Van weer andere aten ze enkel het allerlekkerste, en smeten het overige over boord. Tevergeefs zochten ze naar de bewoners van dit eiland. Die waren niet te vinden. Volgens den schrijver behoorden de schapen toe aan bannelingen. Mogelijk, dat de Spaanse landen, zoals zij dat wel meer deden, naar enkele kleine eilandjes de mensen stuurden, die zij kwijt wilden zijn. Maar vreemd is, dat zulk een open eiland als Bonaire tot strafkolonie dienen kan. Later, toen het meer beschermd was, werd het ervoor afgekeurd. Nog vreemder is de bewering, dat deze bannelingen elk jaar liefst enkele honderdduizenden schapen moesten leveren! Richshoffer, dat geloven wij niet.

Als laatste Nederlands bezoek, waarvan de geschiedenis weet, dat het de inneming aan Bonaire gebracht werd, staat aangetekend, dat van **Jan van Walbeeck**, die door de Compagnie was uitgezonden om Curaçao en neveneilanden te veroveren. Zij deden Bonaire aan met het doel daar enkele Indianen te kunnen vangen, die hun nauwkeurige inlichtingen zouden moeten verschaffen omtrent Curaçao. **Maar** de Indianen kenden de vriendelijkheden der vreemde schepen, en wisten zich zo goed te verbergen, dat men er niet één ontdekte.

ONDER NEDERLANDS BEWIND.

In het jaar 1634 veroverde Jan van Waalbeeck de Westindische eilanden Curaçao, Bonaire en Aruba voor Nederland, en onafgebroken bleven zij onder dit bewind tot 1800.

De Spaanse kolonisten namen aanstonds de vlucht. De Indianen van Bonaire bleven omdat zij door een groot vuur op een Curaçaose heuveltop gewaarschuwd werden, dat hun broeders aldaar ook gebleven waren, **De gewezen krijgsgevangenen vluchtten evenmin.** Zij waren in die acht jaren, dat zij op dit eiland leefden volledige Bonairianen geworden, en behoeften van het nieuwe bestuur niets te vrezen. Ook het feit dat de Antriollenaars van vandaag, laten ze sterk vermengd zijn met de bewoners uit de andere delen, een geheel eigen type van mensen zijn, wijst er op, dat ze een eigen oorsprong hebben. In het algemeen is de bewoner van Antriol noch van het neger- noch van het Indianentype. Iets wat goed te verklaren is, als men de verhaalde gebeurtenissen in acht neemt.

Het aantal bewoners van Bonaire heeft in de eerste overheersing, dus tot het jaar 1800 de duizend niet overschreden. Zonderen wij de zoutwinning en de veeteelt uit, dan had het Nederlandse bestuur voor Bonaire maar v[...] weinig aandacht. En zelfs van het zo[...] en het vee werd nog lang niet gemaak[...] wat ervan te maken viel. Maar daar[...] over vertellen wij later. Aan historisch[...] gegevens is deze periode eveneens ar[...] De weinige feiten echter wijzen er du[...] delijk op, dat het niet-beschermd-zij[...] het eiland veel schade deed. Een stu[...] of acht afgedankte of gestrafte solda[...] ten vormden de bewaking van gehe[...] Bonaire. Herhaaldelijk kwam men da[...] ook roven. De klacht, dat vreemd[...] schepen hier komen wegkapen, wat [...] te kapen viel, is de gehele 17e en 18[...] eeuw niet van de lucht.

Een jaar na de verovering, toen d[...] Spanjaarden van zins waren Curaça[...] wederom te heroveren en hun vloot [...] Caracas in gereedheid brachten, stuur[...] de men een groot gedeelte van de so[...] daten naar Bonaire om zich van zo[...] water te voorzien, daar Venezuela a[...] een ongekend lange droogte-periode leed. Dezen hebben zich waarschijnlijk ergens in het Zuiden opgehouden, wa[...] veel putten en geen bewoners zijn. D[...] scheen dus zeer gemakkelijk te gaan.

Wordt vervolgd